ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 10ης Μαρτίου 2011 *

Στην υπόθεση C-477/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Γαλλία) με απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Νοεμβρίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

Charles Defossez

κατά

Christian Wiart, υπό την ιδιότητα του εκκαθαριστή της εταιρίας Sotimon SARL,

Office national de l'emploi – fonds de fermeture d'entreprises,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Centre de gestion et d'études de l'Association pour la gestion du régime de garantie des créances des salariés de Lille (CGEA),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (εισηγητή), Γ. Αρέστη και J. Malenovský, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Οκτωβρίου 2010,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο C. Defossez, εκπροσωπούμενος από τον C. Uzan-Sarano, avocat,

— η CGEA de Lille, εκπροσωπούμενη από τους E. Piwnica και J. Molinié, avocats,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. de Bergues και την A. Czubinski,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη V. Pasternak Jørgensen και τον C. Vang,

— η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από τον D. O'Hagan, επικουρούμενο από τον B. Doherty, BL,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον F. Díez Moreno,

— η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Pere,

— η Σουηδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Engman,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον S. Hathaway, επικουρούμενο από την D. J. Rhee, barrister,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Rozet και J. Enegren,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Νοεμβρίου 2010,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 8α και 9 της οδηγίας 80/987/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1980, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητος του εργοδότη (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/004, σ. 35), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2002/74/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2002 (ΕΕ L 270, σ. 10).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του C. Defossez και του C. Wiart, υπό την ιδιότητα του εκκαθαριστή της εταιρίας Sotimon SARL (στο εξής: Sotimon), στην οποία εργαζόταν ο C. Defossez πριν την παράνομη απόλυσή του, καθώς και του Office national de l'emploi – fonds de fermeture d'entreprises (στο εξής: FFE belge) και του Centre de gestion et d'études de l'Association pour la gestion du régime de garantie des créances des salariés de Lille (CGEA) (στο εξής: CGEA de Lille) με αντικείμενο μισθολογικές απαιτήσεις του C. Defossez που δεν ικανοποιήθηκαν λόγω της αφερεγγυότητας του εργοδότη του.

Το νομικό πλαίσιο

3 Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 80/987, αυτή «ισχύει για τις απαιτήσεις μισθωτών από συμβάσεις εργασίας ή από σχέσεις εργασίας κατά εργοδοτών σε κατάσταση αφερεγγυότητος κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1».

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής ορίζει:

«Για τους σκοπούς της παρούσης οδηγίας, ένας εργοδότης θεωρείται ότι ευρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητος:

α) αν έχει ζητηθεί η έναρξη διαδικασίας προβλεπομένης από τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, κατά της περιουσίας του εργοδότη με σκοπό τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του, και η οποία επιτρέπει να ληφθούν υπόψη απαιτήσεις αναφερόμενες στο άρθρο 1, παράγραφος 1,

και

β) η αρμόδια αρχή δυνάμει των ανωτέρω νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων:

— είτε αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας,

— είτε διεπίστωσε ότι η επιχείρηση ή η εγκατάσταση του εργοδότη έκλεισε οριστικά και ότι η ανεπάρκεια των διαθεσίμων ενεργητικών στοιχείων δεν δικαιολογεί την έναρξη της διαδικασίας.»

5 Το άρθρο 3 της οδηγίας 80/987 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι οργανισμοί εγγυήσεως να διασφαλίζουν την ικανοποίηση των απαιτήσεων των μισθωτών οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας και αφορούν την αμοιβή για χρόνο πριν από ορισμένη ημερομηνία.

6 Το άρθρο 5 της οδηγίας αυτής ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους τρόπους οργανώσεως, χρηματοδοτήσεως και λειτουργίας των οργανισμών εγγυήσεως, τηρώντας κυρίως τις ακόλουθες αρχές:

α) η περιουσία των οργανισμών εγγυήσεως πρέπει να είναι ανεξάρτητη από το κεφάλαιο εκμεταλλεύσεως των εργοδοτών και να έχει συσταθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μη μπορεί να θιγεί από διαδικασίες σε περίπτωση αφερεγγυότητος·

β) οι εργοδότες πρέπει να συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση, εκτός αν αυτή διασφαλίζεται στο σύνολό της από τις δημόσιες αρχές·

γ) η υποχρέωση πληρωμής εκ μέρους των οργανισμών είναι ανεξάρτητη από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων συνεισφοράς στη χρηματοδότηση.»

7 Κατά το άρθρο 9 της οδηγίας 80/987, αυτή δεν περιορίζει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις για τους μισθωτούς.

8 Κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2002/74, για να κατοχυρωθεί νομικώς η θέση των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας επιχειρήσεων που ασκούν τις δραστηριότητές τους σε πλείονα κράτη μέλη και για να εδραιωθούν τα δικαιώματα των εργαζομένων κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου, είναι αναγκαίο να εισαχθούν διατάξεις που θα καθορίζουν ρητά τον οργανισμό που θα είναι αρμόδιος για την πληρωμή των ανεξόφλητων απαιτήσεων των μισθωτών στις περιπτώσεις αυτές και που θα θέτουν ως στόχο της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων διοικητικών υπηρεσιών των κρατών μελών την ταχύτερη δυνατή πληρωμή των

ανεξόφλητων απαιτήσεων των εργαζομένων. Είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλισθεί η ορθή εφαρμογή των οικείων διατάξεων, προβλέποντας τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων διοικητικών υπηρεσιών των κρατών μελών.

9 Το άρθρο 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 2002/74 εισήγαγε διατάξεις σχετικά με διασυνοριακές καταστάσεις και, ιδίως, το άρθρο 8α της οδηγίας 80/987. Κατά την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, όταν μια επιχείρηση με δραστηριότητες στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, ο οργανισμός που είναι αρμόδιος για την πληρωμή των ανεξόφλητων απαιτήσεων των μισθωτών είναι εκείνος του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκούν ή ασκούσαν συνήθως την εργασία τους.

10 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/74 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία αυτή πριν από τις 8 Οκτωβρίου 2005 και ότι εφαρμόζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σε κάθε περίπτωση αφερεγγυότητας ενός εργοδότη που επήλθε μετά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος των διατάξεων αυτών.

Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

11 Ο C. Defossez απασχολήθηκε στο Βέλγιο σε εργοτάξιο ως εργοδηγός και ακολούθως ως επικεφαλής ομάδας μισθωτών, αρχικά, από τον Μάρτιο 1997, στην υπηρεσία της γαλλικής εταιρίας EBM SA και, στη συνέχεια, από τον Σεπτέμβριο 2000, στην υπηρεσία της Sotimon. Οι εν λόγω δύο εταιρίες έχουν την έδρα τους στη Γαλλία.

12 Τον Δεκέμβριο 2003 ο C. Defossez απολύθηκε. Στις 15 Ιανουαρίου 2004 προσέφυγε ενώπιον του Conseil de prud'hommes της Δουνκέρκης.

13 Με την από 1ης Ιουνίου 2004 απόφαση του Tribunal de commerce της Δουνκέρκης η Sotimon τέθηκε υπό δικαστική εκκαθάριση. Προκειμένου να επιτύχει την ικανοποίηση των μισθολογικών απαιτήσεών του, ο C. Defossez ζήτησε την παρέμβαση του CGEA της Λίλλης και, επικουρικώς, την παρέμβαση του βελγικού FFE.

14 Με την από 30 Ιουνίου 2006 απόφαση το Conseil de prud'hommes της Δουνκέρκης έκρινε ότι δεν υπήρχε πραγματική και σοβαρή αιτία για την απόλυση. Καθόρισε, ως εκ τούτου, το ύψος των απαιτήσεων του C. Defossez, κηρύσσοντας την απόφαση αυτή αντιτάξιμη ενώπιον του CGEA της Λίλλης.

15 Με την από 31 Ιανουαρίου 2008 απόφαση το Cour d'appel του Douai περιέλαβε στο παθητικό της δικαστικής εκκαθαρίσεως της Sotimon τις απαιτήσεις του C. Defossez και κήρυξε την απόφαση αντιτάξιμη έναντι του βελγικού FFE, αποκλείοντας από τη δίκη το CGEA της Λίλλης.

16 Ο C. Defossez άσκησε αναίρεση κατά της εν λόγω αποφάσεως, προσάπτοντας στο cour d'appel του Douai ότι απέρριψε, βάσει του άρθρου 8α της οδηγίας 80/987, όπως αυτή τροποποιήθηκε, την αίτηση εγγυήσεως κατά του CGEA της Λίλλης και δέχτηκε την εγγύηση του βελγικού FFE.

17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«[Έ]χει το άρθρο 8α της οδηγίας 80/987 […], όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2002/74 […], που προβλέπει στο πρώτο του εδάφιο ότι, όταν μια επιχείρηση με δραστηριότητες στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών βρίσκεται σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ο οργανισμός που είναι αρμόδιος για την πληρωμή των

ανεξόφλητων απαιτήσεων των μισθωτών είναι εκείνος του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ασκούν ή ασκούσαν συνήθως την εργασία τους, και στο δεύτερό του εδάφιο ότι η έκταση των δικαιωμάτων των μισθωτών προσδιορίζεται από το δίκαιο που διέπει τον αρμόδιο οργανισμό εγγυήσεως, την έννοια ότι ορίζει τον αρμόδιο οργανισμό εγγυήσεως κατ' αποκλεισμόν οποιουδήποτε άλλου οργανισμού εγγυήσεως ή, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της οδηγίας που έγκειται στην εδραίωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων που ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία και του πρώτου εδαφίου του άρθρου 9 της οδηγίας, κατά το οποίο αυτή δεν περιορίζει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις για τους μισθωτούς, ότι ο μισθωτός διατηρεί το δικαίωμα να αξιώσει, αντί της εγγυήσεως του ανωτέρω οργανισμού, την ευνοϊκότερη εγγύηση του οργανισμού στον οποίο είναι ασφαλισμένος και καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές ο εργοδότης του βάσει της εθνικής νομοθεσίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

18 Καταρχάς, σκόπιμο είναι να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/74, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία αυτή πριν τις 8 Οκτωβρίου 2005 και εφαρμόζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σε κάθε περίπτωση αφερεγγυότητας εργοδότη που επήλθε μετά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος των διατάξεων αυτών.

19 Συναφώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία 2002/74 παράγει άμεσο αποτέλεσμα σε περίπτωση μη μεταφοράς της στην εσωτερική έννομη τάξη, μόνο για αφερεγγυότητα που επήλθε μετά τις 8 Οκτωβρίου 2005 (απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2008, C-246/06, Velasco Navarro, Συλλογή 2008, σ. I-105, σκέψεις 27 έως 29).

20 Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 2002/74, μη λαμβάνοντας εμπροθέσμως, κατά την παρέλευση της ταχθείσας σχετικώς προθεσμίας, τα αναγκαία μέτρα για τη μεταφορά των διατάξεων της εν λόγω οδηγίας (απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, C-9/07, Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 12).

21 Επομένως, δεδομένου ότι η Sotimon τέθηκε υπό δικαστική εκκαθάριση με την από 1ης Ιουνίου 2004 απόφαση του tribunal de commerce της Δουνκέρκης, η επίδικη αφερεγγυότητα δεν είναι δυνατό να εμπίπτει στις διατάξεις της οδηγίας 2002/74.

22 Ο επακριβής προσδιορισμός των εφαρμοστέων διατάξεων σε περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία, δεδομένου ότι το Δικαστήριο διαπίστωσε, στις σκέψεις 20 και 25 έως 28 της αποφάσεώς του της 16ης Οκτωβρίου 2008, C-310/07, Holmqvist (Συλλογή 2008, σ. I-7871), ότι το άρθρο 8α, το οποίο εισήγαγε στην οδηγία 80/987 η οδηγία 2002/74, καθιερώνει νέο κριτήριο για τον προσδιορισμό του αρμόδιου οργανισμού εγγυήσεως. Συνεπώς, το άρθρο αυτό τροποποιεί ουσιωδώς τις διατάξεις της οδηγίας 80/987. Ως εκ τούτου, η νομική εκτίμηση καταστάσεως όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης δεν καταλήγει κατ' ανάγκη στο ίδιο αποτέλεσμα, όταν γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 80/987, όπως αυτή είχε αρχικώς ή σύμφωνα με τις διατάξεις της ίδιας οδηγίας, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2002/74.

23 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου μέσω ερμηνείας, προς τον σκοπό επιλύσεως της διαφοράς της κύριας δίκης, των διατάξεων της οδηγίας 80/987 ως είχε πριν τις τροποποιήσεις που επέφερε η οδηγία 2002/74.

24 Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ήδη ότι, παρότι η οδηγία 80/987 δεν περιλαμβάνει διατάξεις που να αφορούν ρητώς τις απαιτήσεις των μισθωτών εργαζομένων

που άσκησαν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εργοδότης τους, αυτή εντούτοις τυγχάνει εφαρμογής σε τέτοιου είδους απαιτήσεις και ότι πρέπει επομένως να προσδιοριστεί ο αρμόδιος οργανισμός εγγυήσεως κατά τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1997, C-117/96, Mosbæk, Συλλογή 1997, σ. I-5017, σκέψεις 16 και 19).

25 Όσον αφορά τέτοιου είδους κατάσταση, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο αρμόδιος οργανισμός εγγυήσεως, δυνάμει του άρθρου 3 της οδηγίας 80/987, είναι αυτός του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, είτε αποφασίστηκε η κίνηση διαδικασίας συλλογικής ικανοποιήσεως των πιστωτών είτε διαπιστώθηκε ότι η επιχείρηση ή η εγκατάσταση του εργοδότη έχει κλείσει οριστικά (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Mosbæk, σκέψεις 20 και 27).

26 Το Δικαστήριο έκρινε, εξάλλου, ότι είναι σύμφωνο με την οικονομία της οδηγίας 80/987 ο αρμόδιος οργανισμός εγγυήσεως να είναι, υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως εξ ολοκλήρου χρηματοδοτήσεως από το δημόσιο, αυτός που εισέπραξε ή τουλάχιστον έπρεπε να εισπράξει τις εισφορές του αφερέγγυου εργοδότη (βλ., κατ' αυτή την έννοια, προπαρατεθείσα απόφαση Mosbæk, σκέψεις 24 και 25).

27 Επιπλέον, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1999, C-198/98, Everson και Barrass (Συλλογή 1999, σ. I-8903), την οποία αναφέρει το αιτούν δικαστήριο στην αίτησή του εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, στην οποία, αντιθέτως προς την περίπτωση που αφορά η προπαρατεθείσα απόφαση Mosbæk, ο αφερέγγυος εργοδότης ήταν εγκατεστημένος, ήτοι διέθετε θυγατρική στο κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου οι μισθωτοί ασκούσαν τη δραστηριότητά τους, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο οργανισμός που υποχρεούται να ικανοποιήσει τις ανεξόφλητες απαιτήσεις είναι ο οργανισμός του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένη η θυγατρική (προπαρατεθείσα απόφαση Everson και Barrass, σκέψη 23). Άλλωστε, ο εν λόγω αρμόδιος οργανισμός εγγυήσεως ήταν αυτός του κράτους μέλους στο οποίο καταβλήθηκαν οι κοινωνικοασφαλιστικές εισφορές τόσο του εργοδότη όσο και των εργαζομένων.

28 Όσον αφορά τα στοιχεία αυτά το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, αφενός, η επιχείρηση που προσέλαβε τον C. Defossez είχε την έδρα της στη Γαλλία. Αφετέρου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι δυνάμενες να καλύψουν τυχόν μισθολογικές απαιτήσεις εισφορές καταβλήθηκαν στο ίδιο κράτος μέλος και ότι ο εργοδότης δεν είχε μόνιμη εγκατάσταση στο Βέλγιο.

29 Υπ' αυτές τις περιστάσεις, παρατηρείται ότι τα κρίσιμα στοιχεία της συγκεκριμένης υποθέσεως δεν αντιστοιχούν σε αυτά της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Everson και Barrass. Αντιθέτως, πρέπει να διαπιστωθεί ότι τέτοιου είδους αντιστοιχία υφίσταται μεταξύ των κρίσιμων στην προκείμενη υπόθεση στοιχείων και εκείνων της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Mosbæk.

30 Επομένως, όταν η επιχείρηση που προσέλαβε τον εργαζόμενο δεν έχει καμία εγκατάσταση στο κράτος μέλος στο οποίο αυτός ασκεί τη δραστηριότητά του και καταβάλλει κοινωνικοασφαλιστικές εισφορές ως εργοδότης στο κράτος μέλος της έδρας της, ο οργανισμός εγγυήσεως που είναι αρμόδιος, δυνάμει του άρθρου 3 της οδηγίας 80/987, για την πληρωμή των ανεξόφλητων λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη του απαιτήσεων του εργαζομένου, είναι ο οργανισμός του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο εργοδότης τέθηκε υπό δικαστική εκκαθάριση.

31 Πρέπει να προστεθεί ότι, μολονότι η οδηγία 80/987 δεν παρέχει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα επιλογής μεταξύ διαφορετικών οργανισμών, η εν λόγω οδηγία δεν απαγορεύει, εντούτοις, στον εργαζόμενο να επωφεληθεί, εφόσον αυτό είναι ευνοϊκότερο για τον ίδιο και προβλέπεται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, από την εγγύηση που παρέχει οργανισμός διαφορετικός από εκείνον που προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή αυτής.

32 Ειδικότερα, η οδηγία 80/987 αποσκοπεί να διασφαλίσει στους μισθωτούς μια ελάχιστη προστασία σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 1991, C-6/90

και C-9/90, Francovich κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-5357, σκέψη 3, καθώς και της 16ης Ιουλίου 2009, C-69/08, Visciano, Συλλογή 2009, σ. I-6741, σκέψη 27), υπό την επιφύλαξη, σύμφωνα με το άρθρο της 9, των ευνοϊκότερων διατάξεων που τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν ή να θεσπίσουν (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 15ης Μαΐου 2003, C-160/01, Mau, Συλλογή 2003, σ. I-4791, σκέψη 32, καθώς και της 25ης Ιανουαρίου 2007, C-278/05, Robins κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-1053, σκέψη 40).

33 Επομένως, δεν αντιβαίνει στην οδηγία 80/987 νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπουσα ότι ο μισθωτός μπορεί να επωφεληθεί από τη μισθολογική εγγύηση του εθνικού οργανισμού, δυνάμει του δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, εναλλακτικά ή συμπληρωματικά προς την εγγύηση που παρέχει ο οργανισμός ο οποίος έχει οριστεί ως αρμόδιος κατ' εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η εγγύηση αυτή συνεπάγεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας του εργαζομένου.

34 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο ερώτημα πρέπει να δοθεί η εξής απάντηση:

— Το άρθρο 3 της οδηγίας 80/987, όπως είχε πριν την τροποποίησή του από την οδηγία 2002/74, έχει την έννοια ότι, για την ικανοποίηση των ανεξόφλητων απαιτήσεων εργαζομένου ασκούντος κατά συνήθη τρόπο τη μισθωτή δραστηριότητά του σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο της έδρας του εργοδότη του ο οποίος κηρύχθηκε αφερέγγυος πριν τις 8 Οκτωβρίου 2005, όταν ο εν λόγω εργοδότης δεν είναι εγκατεστημένος στο εν λόγω άλλο κράτος μέλος και εκπληρώνει την υποχρέωση συνεισφοράς του στη χρηματοδότηση του οργανισμού εγγυήσεως στο κράτος μέλος της έδρας του, τις υποχρεώσεις που ορίζει το ως άνω άρθρο υπέχει ο οργανισμός αυτός.

— Δεν αντιβαίνει στην οδηγία 80/987 νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπουσα ότι εργαζόμενος μπορεί να επωφεληθεί από τη μισθολογική εγγύηση του εθνικού

οργανισμού, κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, εναλλακτικά ή συμπληρωματικά προς την εγγύηση που παρέχει ο οργανισμός που έχει οριστεί ως αρμόδιος κατ' εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η εγγύηση αυτή συνεπάγεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας του εργαζομένου.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 3 της οδηγίας 80/987/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1980, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητος του εργοδότη, όπως είχε πριν την τροποποίησή της από την οδηγία 2002/74/ΕΚ, έχει την έννοια ότι, για την ικανοποίηση των ανεξόφλητων απαιτήσεων εργαζομένου ασκούντος κατά κανόνα τη μισθωτή δραστηριότητά του σε άλλο κράτος μέλος από αυτό εκείνο της έδρας του εργοδότη του ο οποίος κηρύχθηκε αφερέγγυος πριν τις 8 Οκτωβρίου 2005, όταν ο εν λόγω εργοδότης δεν είναι εγκατεστημένος στο εν λόγω άλλο κράτος μέλος και εκπληρώνει την υποχρέωση συνεισφοράς του στη χρηματοδότηση του οργανισμού εγγυήσεως στο κράτος μέλος της έδρας του, τις υποχρεώσεις που ορίζει το ως άνω άρθρο υπέχει ο οργανισμός αυτός.

Δεν αντιβαίνει στην οδηγία 80/987 νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπουσα ότι μισθωτός μπορεί να επωφεληθεί από τη μισθολογική εγγύηση του εθνικού οργανισμού κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους εναλλακτικά ή συμπληρωματικά προς την εγγύηση που παρέχει ο οργανισμός που έχει οριστεί ως αρμόδιος κατ' εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι η εγγύηση αυτή συνεπάγεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας του εργαζομένου.

(υπογραφές)